

[Bøgholm.]

loven? Jeg tror, at behovet for en lovgivning af denne karakter hænger nøje sammen med hele det moderne samfunds struktur. Der har igennem historien altid været mennesker, som har følt sig sat uden for eller dårligt behandlet af samfundet. Det er ikke blot digtningen, der taler herom; vi kender alle eksempler derpå fra det virkelige liv. Det er det demokratiske samfunds særpræg, at det er et selvstyret samfund, og netop derfor vil handlinger fra dette samfunds side, der med rette eller med urette føles som overgreb, fremkalde en ganske særlig bitterhed. Det moderne samfund er for så vidt stærkere end tidligere samfundsformer, som det har det i sin magt at gribe ind på næsten alle livets områder og også udnytter denne ret. Den enkelte vil da ofte kunne føle sig hjælpeløs lige over for den stærke samfundsmagt; men i et samfund, der bygger på retstanken, vil dette føles dobbelt uretfærdigt, ifald statslige handlinger opfattes som værende i modstrid med retten. Små sager, der er af ringe betydning set fra et alment synspunkt, vil ofte kunne få stor betydning for den enkelte og måske antage urimelige proportioner for vedkommende. Det er her, ombudsmandsinstitutionen har så stor betydning, fordi den giver den enkelte borger mulighed for en drøftelse af formodede overgreb eller undladelsessynder. Ombudsmanden er derigennem blevet et overordentlig værdifuldt bindeled mellem stat og borger.

Da lovforslaget om oprettelse af stillingen som ombudsmand blev fremsat i folketinget, henviste partiernes ordførere til de mange juridiske og menneskelige egenskaber, den kommende ombudsmand måtte være i besiddelse af. Det var dog ikke nogen „lex Hurwitz“, vi gennemførte; men det er lykkedes for ombudsmanden i så høj grad at give sin personligheds præg til de trufne afgørelser og hele arbejdet, at man i dag næsten kunne fristes til at tale om en „lex Hurwitz“.

Folketinget skylder sin ombudsmand tak for godt udført arbejde. Der er skabt tillid til ombudsmanden og hans afgørelser i administrationen og uden for administrationen. En enkelt gang kan det måske synes, som om ombudsmanden har taget

ting ind til afgørelse eller udtalelse, der ikke naturligt hører hjemme hos ham, og jeg kan ikke undlade at gøre den bemærkning, at når ombudsmanden tog stilling til spørgsmålet om censur for skoleblade, synes jeg, at ombudsmanden dermed var ude på overdrevet, hvor det blæser og der ikke er rart at være.

Jeg skal, idet jeg giver mit partis tilslutning til det foreliggende lovforslag, angående spørgsmålet om en udvidelse af ombudsmandens kompetence til også at omfatte en række kommunale anliggender kun gøre den bemærkning, at vi jo ser, hvilken beskedenhed der har præget den højtærede justitsminister, idet han har ønsket at overlade ethvert initiativ i denne sag til folketinget. Det betyder, at der i det kommende udvalg naturligvis vil blive lejlighed til at drøfte dette emne. Vi er fra konservativ side opmærksom på, at problemet er der, og vi ser frem til en drøftelse deraf i det kommende udvalg.

Det vil fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, at ombudsmanden havde ønsket optaget en bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde, hvor han på grund af sygdom eller anden årsag midlertidigt er forhindret i at varetage sit embede, og desuden i tilfælde, hvor han må anses for inhabil ved behandlingen af en konkret sag. Ministeren har ment, at dette bedst kunne ordnes gennem en tilføjelse til instruksen. Det er visselig ikke noget stort spørgsmål, om det står i loven eller i instruksen; men jeg vil dog gerne gøre den bemærkning, at hvor det gælder inhabilitetsforholdet, synes jeg alligevel, det er et forhold af så stor betydning, at det måtte være rimeligt, at afgrænsningen her finder sted ikke i en instruks, men i selve loven.

Kirkegaard: Det radikale venstre kan tiltræde det foreliggende lovforslag, og jeg finder det korrekt, når justitsministeren synes at være af den opfattelse, at initiativet til eventuelle andre ændringer i ombudsmandsloven end dem, der her er foreslået, skal tages af folketinget, idet ombudsmanden netop er folketingets ombudsmand.

Med hensyn til sådanne ændringer vil, som allerede nævnt af tidligere ordførere, spørgsmålet om at udvide ombudsmandens virksomhedsområde til også at omfatte den